

Clara aposta per la convivència: més enllà de la coexistència

DANIEL DE TORRES

Comissionat de l'Alcaldia per a la Immigració i el Diàleg Intercultural

En els darrers temps, el concepte de convivència està més present que mai en els debats i discursos polítics i és un dels principals objectius i prioritats de molts governs. Però, a què ens referim quan parlem de convivència? I quines polítiques són necessàries per garantir un bon nivell de convivència?

L'acció de conuiuïre fa referència a "viure en companyia d'altres" però també a "viure en concòrdia o bona harmonia". Per tant, podem concloure que quan parlem de convivència ens referim a quelcom més intens que el simple fet de viure plegats, ja que la idea de concòrdia i de bona harmonia exigeix un cert grau d'interacció i també d'un mínim de complicitat, respecte i confiança.

La relació de convivència implica acceptar i respectar les diferències, allò particular o oposat, però també posa l'èmfasi en allò que uneix i es comparteix: unes responsabilitats, uns interessos generals, l'ús de determinats recursos. Per això són necessàries unes regles de joc acceptades per tothom: les anomenades "normes de convivència".

Per dir-ho d'una altra manera, la convivència s'ha de treballar, no ve donada, i en qualsevol cas no està exempta de conflictes; però precisament la idea de treballar la convivència també exigeix abordar la regulació pacífica d'aquests conflictes.

Aquesta definició es contraposa a la idea de coexistència, molt més limitada, ja que només fa referència al fet "d'existir al mateix temps en un espai". Aquesta diferència no és fútil, ja que quan busquem la traducció a altres llengües trobem que en anglès no existeix una paraula que signifiqui el mateix que convivència, i la traducció que es fa servir és "to live together with", mentre que coexistència sí que té una traducció clara en "to coexist".

Si la convivència implica tot això ens podem preguntar

quines polítiques públiques estan dirigides a garantir-la. Però la resposta no és gens fàcil, perquè costa molt identificar polítiques que d'una manera més directa o indirecta no tinguin un impacte final en la convivència.

Des d'una perspectiva d'esquerres, la convivència no es pot desvincular de l'objectiu de garantir les condicions i recursos bàsics per a que les persones puguin tirar endavant amb llibertat i autonomia el seu projecte de vida, partint d'un context d'igualtat d'oportunitats i també del foment d'uns valors de respecte i solidaritat entre els ciutadans.

Partint d'aquest concepte de convivència, entès en un sentit ampli, no podem afirmar que les polítiques que dinamitzen l'economia i generen oportunitats i llocs de treball no acaben tenint un impacte positiu en la convivència? I les d'educació, cultura o habitatge?

Es podrien posar molts exemples de polítiques que s'han impulsat al llarg dels darrers set anys a Catalunya que marquen una clara diferència de prioritats respecte els governs anteriors. Però en aquest cas, i tenint present els importants

canvis socio-demogràfics que s'han produït en aquests anys, em centraré en l'anàlisi de tres àmbits específics que considero especialment rellevants pel que fa al seu impacte positiu en la convivència.

El primer àmbit fa referència a les polítiques que afecten l'entorn urbà en què la convivència té lloc, exemplificant l'acció de govern amb la pionera i transcendental Llei de barris. En segon lloc, el gran esforç que s'ha fet per reforçar les polítiques de benestar en un context de fort increment de la població de Catalunya. Finalment, no es podrien obviar alguns exemples de les polítiques que s'han impulsat per abordar el gran repte que planteja la convivència en la diversitat, en un context de fort augment de la immigració procedent d'arreu del món.

La convivència s'ha de treballar, no ve donada, i en qualsevol cas no està exempta de conflictes; però precisament la idea de treballar la convivència també exigeix abordar la regulació pacífica d'aquests conflictes

Des d'una perspectiva d'esquerres, la convivència no es pot desvincular de l'objectiu de garantir les condicions i recursos bàsics per a que les persones puguin tirar endavant amb llibertat i autonomia el seu projecte de vida, partint d'un context d'igualtat d'oportunitats i també del foment d'uns valors de respecte i solidaritat entre els ciutadans

1. Polítiques sobre l'entorn urbà: la Llei de barris

Allà on la convivència es troba sota més pressió és sens dubte en aquells barris on es concentren un conjunt d'indicadors que poden derivar en situacions de risc d'exclusió i de trencament del marc de convivència.

En aquest sentit, podem afirmar que els governs d'esquerres han apostat com mai s'havia fet per impulsar una forta inversió pública en els barris amb més necessitats. Si tenim present el que ha passat en alguns barris de diverses ciutats europees, ens adonarem de la importància d'aquesta política que no s'ha d'entendre només en clau de present sinó també de futur.

Cal destacar que aquesta estratègia s'ha dut a terme de la mà dels ajuntaments (140 municipis), amb un esforç conjunt sense precedents per millorar la qualitat de vida als barris.

Algunes dades que ajuden a valorar la dimensió real d'aquesta política són:

- Una inversió de 1.350 milions d'euros cofinançats al 50% entre ajuntaments Generalitat i que han tingut un efecte dinamitzador de l'activitat empresarial en temps de crisi.
- Un milió de ciutadans beneficiats.
- 265 equipaments nous (centres culturals, cívics i esportius, biblioteques, mercats) i més de 500 carrers millorats, 105 places noves i 141 zones verdes.
- S'han impulsat diversos projectes complementaris a les millores urbanístiques en polítiques de salut, treball, educació, etc., per abordar les reformes dels barris des d'una perspectiva integral i no només urbanística.

2. Reforç de les polítiques de benestar

L'aposta pel reforç dels serveis i polítiques de benestar ha estat una prioritat indiscutible dels governs d'esquerres en un context no precisament favorable pel que fa a la capacitat financera del Govern. Tanmateix, l'adaptació dels serveis i les polítiques de benestar a la nova realitat socio-demogràfica ha estat determinant per evitar que la competència pels recursos pogués derivar en tensions convivencials.

Els augments pressupostaris de les polítiques de benestar durant el període 2003-2010 han estat espectaculars. Però, en què s'han traduït concretament aquests increments pressupostaris?

- Durant aquests anys cada mes s'han obert dos nous equipaments d'atenció primària i cada any dos nous centres socio-sanitaris i dos nous hospitals.
- Aquestes inversions, juntament amb la contractació de milers de metges i de personal sanitari, han permès reduir en un 32% el temps d'espera de les llistes d'atenció sanitària.
- A partir del 2004 es va apostar per la creació d'aules d'acollida a les escoles per afavorir la integració dels nous alumnes. Durant el curs 2009-2010 n'hi ha 1.178 a tot Catalunya.
- S'ha fet una aposta molt important per facilitar l'aprenentatge de la llengua a la població nouvinguda a través de cursos presencials i d'altres instruments com cursos *on line*, programa de parelles lingüístiques etc.
- Des del Departament de Treball s'han impulsat programes per promoure l'acollida i inserció laboral dels treballadors immigrants.
- El Departament de Salut ha creat el servei de traducció Sanitat Respon, ha introduït la figura del mediador i ha potenciat la formació del personal sanitari en gestió de la diversitat.
- Conjuntament amb ajuntaments i consells comarcals s'han impulsat 1.146 projectes per promoure la integració i la convivència

Aquests són alguns dels exemples de les moltes polítiques que s'han impulsat al llarg d'aquests darrers set anys per tal de garantir un bon nivell de convivència als pobles i barris de les ciutats de Catalunya. Les polítiques integrals de millora de la qualitat de vida dels barris amb més necessitats, el reforç de les polítiques de benestar i les iniciatives per donar resposta als reptes que planteja l'augment de la diversitat socio-cultural del nostre país han estat fonamentals, no només per garantir la convivència al present, sinó que en molts casos han sentat unes bases molt sòlides a afrontar el futur amb optimisme. Continuem així. ■

Els governs d'esquerres han apostat com mai s'havia fet per impulsar una forta inversió pública en els barris amb més necessitats. Si tenim present el que ha passat en alguns barris de diverses ciutats europees, ens adonarem de la importància d'aquesta política que no s'ha d'entendre només en clau de present sinó també de futur